

Aan de gemeente Nunspeet
t.a.v. het college van Burgemeester en wethouders
Postbus 79
8070 AB Nunspeet

Betreft: aanvulling bezwaar besluit inzake monumentale status voor het gehele landgoed de Grote Bunte
Uw kenmerk: 43576
Amsterdam, 4 september 2023

Geacht college,

In aanvulling op ons bezwaarschrift dd 8 augustus 2023 tegen uw besluit van 22 juni 2023 (verzonden 29 juni 2023) om het landgoed de Grote Bunte niet in zijn geheel aan te wijzen als beschermd gemeentelijk monument gaan wij hieronder nader in op onze argumenten.

- **Algemeen**

De drie in dit bezwaarschrift samenwerkende organisaties hechten groot belang aan het behoud en zo mogelijk herstel van nog bestaande buitenplaatsen. De Grote Bunte is in onze ogen zo'n buitenplaats! Een hoofdhuis in samenhang met omringende tuin en parkonderdelen, deels verwaarloosd maar met goed beheer herstelbaar. Wij hechten daaraan niet alleen uit een oogpunt van historisch belang, maar tevens vanuit de plek die dergelijke buitenplaatsen vaak innemen in dorp of stad: een groene enclave, die een samenhangend geheel vormt en juist daarom een belangrijke functie vervult.

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed hanteert voor het begrip buitenplaats de volgende definitie: "Een historische buitenplaats is aangelegd. Zij kan deel vormen van een landgoed. Het geheel wordt met name gevormd door een, eventueel thans verdwenen, in oorsprong versterkt huis, kasteel, buitenhuis of landhuis, met bijgebouwen, omgeven door tuinen en/of park met één of meer van de volgende onderdelen: grachten, waterpartijen, lanen, boomgroepen, parkbossen, (sier)weiden, moestuinen, ornamenten. De samenstellende onderdelen, een ensemble vormend, van terreinen (met beplanting), lanen, waterpartijen en -lopen, gebouwen, bouwwerken en ornamenten zijn door opzet of ontwerp van tuin en park en het (utilitair) gebruik historisch en architectonisch met elkaar verbonden en vormen zo een onlosmakelijk geheel. Onderdeel van de historische buitenplaats vormen die gebouwen, bouwwerken en tuinornamenten, die compositorisch deel uitmaken van het ontwerp of opzet en inrichting van de tuin- en/of parkaanleg dan wel dienen voor gebruik in samenhang met de oorspronkelijke bestemming."

Een buitenplaats is dus meer dan zicht op het hoofdhuis vanuit een open ruimte aan de voorzijde. Een buitenplaats is een ensemble, zoals wij ook betoogden in onze aanvraag voor de

monumentenstatus.

Op het moment dat er aanzienlijke delen van een buitenplaats worden benut voor (nieuwe) bebouwing en daarbij horende parkeerterreinen en particuliere tuinen, gaat niet alleen de samenhang van de buitenplaats verloren, ook de impact en uitstraling van een nu nog substantieel terrein met tuin en park (groene ruimte) gaat daarmee verloren. De buitenplaats wordt op een gegeven moment niet meer dan, in het geval van de Grote Bunte, het hoofdhuis van voren gezien en losse stukjes bos aan de achterzijde. Het hierboven benoemde ensemble van een buitenplaats is weg.

- **De uitgevoerde onderzoeken**

Er zijn twee verschillende onderzoeken gedaan naar de structuur van de Grote Bunte en mogelijke onderdelen van de toenmalige buitenplaats. Daarbij kwam naar voren dat er wel degelijk een aantal onderdelen nog herkenbaar zijn of zijn terug te brengen. Uit de twee cultuurhistorische onderzoeken komt overduidelijk naar voren dat er hier sprake is van een ensemble. Er was niet alleen een grote open weide aan de voorzijde, waardoor passanten een fraai uitzicht hadden op het hoofdhuis, er was ook een groot grasveld aan de achterzijde, met een meer privé karakter, zoals blijkt uit oud beeldmateriaal. Die achterzijde gaat nu in zijn geheel verloren door de aanbouw. Er was waarschijnlijk een moestuin, waar een van de onderzoeken ook aan refereert, mogelijk zelfs met een tuinhuis/ werkschuur, er waren lanen en paden door een afwisselend bos. De rand van het bos vormde de begrenzing van de naastgelegen weg. Er staan monumentale bomen, die onderdeel vormen van een aanplant en aanleg van het parkdeel. Een dergelijk park was bedoeld om te verpozen en te kunnen genieten van afwisseling in zichtlijnen, open en gesloten onderdelen in de beplanting, waterpartijen en prieeltjes. Beide onderzoeken geven aan dat er helaas al veel verloren is gegaan, zowel in omvang als in onderhoud. Behoud en herstel is echter zeker mogelijk; daarmee zou de allure van de Grote Bunte kunnen worden vergroot. Bescherming van de Grote Bunte als geheel draagt ertoe bij dat in het geval van mogelijke nieuwe functies een evenwichtige afweging kan plaatsvinden ten aanzien van tuin en park.

- **Het standpunt van uw college**

In uw afwijzing van onze aanvraag om het geheel van de Grote Bunte een beschermde status te verlenen geeft u aan dat met de zichtlijn vanaf de Elbugseweg de belangrijkste kwaliteit van de Grote Bunte behouden blijft. Verdere bescherming zou doordat er al teveel verloren is gegaan (en er door de onlangs verleende vergunning voor een forse aanbouw nog meer verloren gaat), niet zinvol zijn. Wij betreuren het ten eerste dat u het advies van de Welstandscommissie om een redengevende beschrijving te laten opstellen niet hebt willen opvolgen. Juist beide onderzoeken laten zien dat er wel degelijk sprake is van sommige onderdelen met hoge waarde. Ook verschillen beide onderzoeken in de onderdelen, die zij waardevol achten. Als je ze naast elkaar legt geeft dat een breder beeld. Ons inziens een reden om juist wel te willen nagaan op welke wijze de buitenplaats nog aan kwaliteit kan winnen. Een beschermde status brengt met zich mee dat er zorgvuldig moet worden nagedacht over eventuele ingrepen. Juist de samenhang van de verschillende onderdelen kan dan worden meegewogen en niet een afweging per onderdeel zoals uw college nu toepast.

Het loskoppelen van het bouwplan voor de aanbouw aan het hoofdhuis los van overige geplande ingrepen vinden wij betreurenswaardig. De samenhang gaat door deze salami-aanpak verloren. Het ensemble zou voorop moeten staan en eventuele ontwikkelingen zouden in totaliteit moeten worden gezien. Je houdt op deze manier allemaal stukjes over die onderling geen samenhang meer vertonen. Ook de uitgevoerde onderzoeken laten duidelijk zien dat het park

een lange historie kent en als geheel bekeken zou moeten worden, niet in stukjes geknipt. Het ontbreken van een monumentale status voor het ensemble wreekt zich hier. Het helpt weinig als er wordt aangegeven dat het resterende groen een deels publieke functie krijgt als er van het geheel niets meer over is dan wat losse onderdelen.

Samenvattend zijn wij van mening dat er voldoende reden is om het ensemble van de Grote Bunte een hoge waardering te geven, zoals ook uit onderzoek naar voren is gekomen. Vertaling daarvan in een beschermde status als (gemeentelijk) monument voor het geheel doet recht aan de kwaliteiten van de buitenplaats. Er valt nog veel te winnen door een goed ontwerp en beheerplan gebaseerd op het eerdere onderzoek en gericht op behoud van het ensemble.

Met vriendelijke groet,

Nederlandse Tuinenstichting

Mede namens Bond Heemschut en het Cuypersgenootschap

Bijgevoegd: benodigde Machtigingen

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen